HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

27 aprilie 2023 *

„Trimitere preliminară – Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești – Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 – Articolele 9 și 15 – Menținerea competențelor instanțelor din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului după mutare – Noțiunea de «mutare» – Cerere de modificare a unei hotărâri privind dreptul de vizită – Calcularea termenului în care poate fi formulată o astfel de cerere – Trimiterea cauzei la o instanță din statul membru al noii reședințe obișnuite a copilului, mai bine plasată pentru a soluționa cauza”

În cauza C-372/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Luxemburg), prin decizia din 8 iunie 2022, primită de Curte la 9 iunie 2022, în procedura

**CM**

împotriva

**DN,**

CURTEA (Camera a noua),

compusă din doamna L. S. Rossi (raportoare), președintă de cameră, și domnii J.-C. Bonichot și S. Rodin, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Comisia Europeană, de S. Noë și de W. Wils, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 9 alineatul (1) și a articolului 15 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO 2003, L 338, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 183).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între CM, pe de o parte, și DN, pe de altă parte, în legătură cu dreptul de vizită al copiilor lor minori.

### Regulamentul nr. 2201/2003

3 Considerentele (12), (13) și (33) ale Regulamentului nr. 2201/2003 au următorul cuprins:

„(12) Temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității. Prin urmare, ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul își are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești.

(13) În interesul copilului, prezentul regulament permite instanței competente, în mod excepțional și în anumite condiții, să trimită cauza instanței unui alt stat membru, în cazul în care aceasta este mai în măsură să soluționeze cauza. Cu toate acestea, în acest caz, cea de a doua instanță sesizată nu ar trebui autorizată să trimită cazul unei a treia instanțe.

[…]

(33) Prezentul regulament recunoaște drepturile fundamentale și respectă principiile consacrate de Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene. În special, prezentul regulament se asigură că sunt respectate drepturile fundamentale ale copilului în conformitate cu articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene.”

4 Articolul 2 din acest regulament, intitulat „Definiții”, prevede:

„În sensul prezentului regulament:

[…]

7. «răspundere părintească» înseamnă ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau unei persoane juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil. Aceasta cuprinde în special încredințarea și dreptul de vizită;

[…]

9. «încredințare» înseamnă drepturile și obligațiile privind îngrijirea persoanei unui copil, în special dreptul de a decide asupra locului său de reședință;

10. «drept de vizită» înseamnă în special dreptul de a duce copilul pentru o perioadă limitată într-un alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite;

[…]”

5 Regulamentul menționat cuprinde un capitol II, intitulat „Competență”, care cuprinde, în secțiunea 2, intitulată „Răspundere părintească”, articolele 8-15 din același regulament.

6 Articolul 8 din Regulamentul nr. 2201/2003, intitulat „Competență de fond”, prevede:

„(1) Instanțele judecătorești dintr-un stat membru sunt competente în materia răspunderii părintești privind un copil care are reședința obișnuită în acest stat membru la momentul la care instanța este sesizată.

(2) Alineatul (1) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolelor 9, 10 și 12.”

7 Potrivit articolului 9 din acest regulament, intitulat „Menținerea competenței fostei reședințe obișnuite a copilului”:

„(1) În cazul în care copilul se mută în mod legal dintr-un stat membru în altul și dobândește o nouă reședință obișnuită, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului își păstrează competența, prin derogare de la articolul 8, pe o perioadă de trei luni de la mutare, pentru modificarea unei hotărâri privind dreptul de vizită pronunțate în acest stat membru înainte de mutarea copilului, în cazul în care titularul dreptului de vizită în temeiul hotărârii privind dreptul de vizită continuă să locuiască în mod obișnuit în statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului.

(2) Alineatul (1) nu se aplică în cazul în care titularul dreptului de vizită menționat la alineatul (1) a acceptat competența instanțelor judecătorești din statul membru în care copilul are noua sa reședință obișnuită prin participarea la o procedură în fața acestor instanțe fără a le contesta competența.”

8 Articolul 15 din regulamentul menționat, intitulat „Trimiterea la o instanță mai bine plasată pentru a soluționa cauza”, prevede:

„(1) Cu titlu de excepție, instanțele judecătorești dintr-un stat membru competente pentru a soluționa cauza pe fond pot, în cazul în care consideră că o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluționa cauza sau o parte specifică a acesteia și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului:

(a) să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia și să invite părțile să depună o cerere la instanța judecătorească din acest alt stat membru în conformitate cu alineatul (4) sau

(b) să solicite instanței judecătorești din alt stat membru să-și exercite competența în conformitate cu alineatul (5).

(2) Alineatul (1) se aplică:

(a) la cererea uneia dintre părți sau

(b) la inițiativa instanței judecătorești sau

(c) la solicitarea instanței judecătorești dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, în conformitate cu alineatul (3).

Cu toate acestea, trimiterea se poate efectua, la inițiativa instanței sau la solicitarea instanței dintr-un alt stat membru, numai dacă este acceptată de cel puțin una dintre părți.

(3) În sensul alineatului (1), se consideră că un copil are o legătură specială cu un stat membru în cazul în care:

(a) după sesizarea instanței judecătorești menționate la alineatul (1), copilul și-a dobândit reședința obișnuită în acest stat membru sau

(b) copilul a avut reședința obișnuită în acest stat membru sau

(c) copilul este resortisant al acestui stat membru sau

(d) unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită în acest stat membru sau

(e) litigiul se referă la măsurile de protecție a copilului privind administrarea, conservarea sau dispoziția cu privire la bunurile deținute de copil, bunuri care se află pe teritoriul acestui stat membru.

(4) Instanța judecătorească din statul membru competentă pentru a soluționa cauza pe fond acordă un termen în care instanțele judecătorești din celălalt stat membru trebuie să fie sesizate în conformitate cu alineatul (1).

În cazul în care instanțele nu sunt sesizate în acest termen, instanța sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(5) Instanțele judecătorești din acest alt stat membru pot, în cazul în care este în interesul superior al copilului, din cauza circumstanțelor specifice ale cauzei, să se declare competente într-un termen de șase săptămâni de la data sesizării acestora pe baza alineatului (1) litera (a) sau (b). În acest caz, prima instanță sesizată își declină competența. În caz contrar, prima instanță sesizată continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14.

(6) Instanțele judecătorești cooperează, în sensul prezentului articol, direct sau prin intermediul autorităților centrale desemnate în conformitate cu articolul 53.”

9 Articolul 19 din același regulament, intitulat „Litispendență și acțiuni conexe”, prevede la alineatul (2) următoarele:

„În cazul în care acțiuni referitoare la răspunderea părintească privind un copil, având același obiect și aceeași cauză, se introduc în fața instanțelor judecătorești din state membre diferite, instanța sesizată

în al doilea rând suspendă din oficiu procedura până când se stabilește competența primei instanțe sesizate.”

## Litigiul principal și întrebările preliminare

10 CM și DN sunt tatăl și, respectiv, mama a doi copii minori născuți în anii 2009 și 2010. Familia a locuit în regiunea Paris (Franța) până în anul 2015, în cursul căruia s-a mutat în Luxemburg.

11 Printr-o hotărâre din 12 iunie 2020, judecătorul pentru litigii de familie din cadrul tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg, Luxemburg) a stabilit domiciliul legal și reședința obișnuită a acestor copii la mama lor, în Franța, cu efect amânat la 31 august 2020, printre altele pentru a ține seama de interesul copiilor menționați de a-și finaliza anul școlar în Luxemburg. Prin această hotărâre, instanța menționată a acordat tatălui lor, care continuă să aibă reședința în Luxemburg, un drept de vizită și de găzduire în privința lor, potrivit anumitor modalități, tot începând de la 31 august 2020.

12 Mama și copiii minori în cauză s-au mutat efectiv în Franța la 30 august 2020.

13 La 14 octombrie 2020, tatăl a formulat o cerere de modificare a modalităților dreptului său de vizită și de găzduire la tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg).

14 Întrucât mama a depus deja o cerere introductivă, având un obiect analog, la judecătorul pentru litigii de familie din cadrul tribunal judiciaire de Nanterre (Tribunalul Judiciar din Nanterre, Franța), cu șase zile înainte de cererea formulată de tată în fața tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg), acesta din urmă, prin hotărârea din 1 decembrie 2020, a suspendat, în temeiul articolului 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2201/2003, judecarea cauzei până când această instanță franceză se va fi pronunțat cu privire la competența sa internațională.

15 Prin hotărârea din 17 septembrie 2021, tribunal judiciaire de Nanterre (Tribunalul Judiciar din Nanterre) s-a declarat necompetent să se pronunțe cu privire la această cerere a mamei, în esență pentru motivul că, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul nr. 2201/2003, tatăl, pe de o parte, introdusese cererea sa la tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg) în termenul de trei luni de la mutarea legală a copiilor minori în cauză și, pe de altă parte, nu acceptase în niciun fel competența instanțelor franceze.

16 Prin hotărârea din 3 martie 2022, cour d’appel de Versailles (Curtea de Apel din Versailles, Franța) a respins apelul formulat de mamă împotriva acestei hotărâri.

17 În cererea sa de decizie preliminară, tribunal d’arrondissement de Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg) ridică, în primul rând, problema competenței sale în temeiul articolului 9 din Regulamentul nr. 2201/2003. În această privință, instanța menționată arată că, deși cererea tatălui de modificare a modalităților dreptului său de vizită și de găzduire a fost introdusă la mai puțin de trei luni de la mutarea efectivă a copiilor minori în cauză, ea a fost prezentată la mai mult de patru luni de la pronunțarea hotărârii din 12 iunie 2020, prin care s-a decis mutarea respectivă și care, rămasă definitivă, are autoritate de lucru judecat. Dacă această dată ar fi reținută, instanța menționată ar fi, așadar, obligată să își decline competența de a soluționa această cerere.

18 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema corelației dintre articolul 9 din Regulamentul nr. 2201/2003 și articolul 15 din acesta. Deși consideră că, având în vedere împrejurările din litigiul principal, două dintre condițiile de aplicare a acestui articol 15 par îndeplinite, instanța de trimitere exprimă totuși o îndoială cu privire la posibilitatea de a se desesiza de acest litigiu în favoarea instanțelor franceze, în lumina atât a observațiilor tatălui referitoare la caracterul prioritar al dispozițiilor acestui articol 9 în raport cu cele ale articolului 15 menționat, cât și a Hotărârii din 4 octombrie 2018, IQ (C-478/17, EU:C:2018:812).

19 În aceste condiții, tribunal d'arrondissement du Luxembourg (Tribunalul Districtual din Luxemburg) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 2201/2003] se aplică:
   a) unei cereri de modificare a dreptului de vizită în sensul articolului 2 punctul 10 din [acest regulament] formulate de titularul dreptului de vizită respectiv în temeiul unei hotărâri judecătorești, cu efect amânat motivat de interesul copiilor, dar definitivă și care a dobândit autoritate de lucru judecat, pronunțată în statul [membru al] fostei reședințe obișnuite a copiilor cu mai mult de patru luni înainte de sesizarea efectuată în temeiul articolului 9 alineatul (1) [din regulamentul menționat],
   b) și aceasta cu excluderea competenței de principiu prevăzute la articolul 8 din [același] regulament,

   chiar dacă considerentul (12) al regulamentului [nr. 2201/2003] precizează că «temeiurile de competență stabilite prin prezentul regulament în materia răspunderii părintești sunt concepute în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității [și că, p]rin urmare, ar trebui să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul își are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului […]»?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la [prima] întrebare, competența astfel existentă în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 2201/2003], prevăzută «prin derogare de la articolul 8» [din acest regulament], se opune aplicării articolului 15 din [regulamentul menționat], prevăzut «cu titlu de excepție» și «atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului»?"

## Cu privire la întrebările preliminare

### *Cu privire la prima întrebare*

20 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că perioada de trei luni în care, prin derogare de la articolul 8 alineatul (1) din acest regulament, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului rămân competente să soluționeze o cerere de modificare a unei hotărâri definitive referitoare la dreptul de vizită începe în ziua care urmează mutării efective a acestui copil sau chiar în ziua care urmează hotărârii judecătorești care a stabilit data schimbării reședinței obișnuite a copilului menționat.

21 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, astfel cum reiese din considerentul (12) al Regulamentului nr. 2201/2003, acesta din urmă a fost elaborat cu obiectivul de a răspunde interesului superior al copilului și, în acest scop, privilegiază criteriul proximității. Legiuitorul Uniunii Europene a considerat astfel că instanța apropiată geografic de reședința obișnuită a copilului este cea mai în măsură să aprecieze măsurile care trebuie adoptate în interesul copilului. Potrivit acestui considerent, ar trebui, prin urmare, să fie competente în primul rând instanțele statului membru în care copilul are reședința obișnuită, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești (Hotărârea din 15 februarie 2017, W și V, C-499/15, EU:C:2017:118, punctul 51, precum și jurisprudența citată).

22 Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 reflectă acest obiectiv stabilind, în materia răspunderii părintești, o normă de competență generală în favoarea instanțelor din statul membru în care copilul are reședința obișnuită la momentul la care instanța este sesizată. Astfel, ca urmare a proximității lor geografice, aceste instanțe sunt în general cel mai bine plasate să aprecieze măsurile care trebuie adoptate în interesul copilului [Hotărârea din 14 iulie 2022, CC (Transfer al reședinței obișnuite a copilului într-un stat terț), C-572/21, EU:C:2022:562, punctul 27 și jurisprudența citată].

23 Cu toate acestea, conform articolului 8 alineatul (2) din acest regulament, norma de competență enunțată la acest articol 8 alineatul (1) se aplică sub rezerva printre altele a articolului 9 din regulamentul menționat.

24 Potrivit articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, în cazul în care copilul se mută în mod legal dintr-un stat membru în altul și dobândește o nouă reședință obișnuită, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului își păstrează competența, prin derogare de la articolul 8 din acest regulament, pe o perioadă de trei luni de la mutare, pentru modificarea unei hotărâri privind dreptul de vizită pronunțată în acest stat membru înainte de mutarea copilului, în cazul în care titularul dreptului de vizită în temeiul acestei hotărâri continuă să locuiască în mod obișnuit în statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului.

25 Acest articol 9 alineatul (2) precizează că menținerea competenței prevăzute la articolul 9 alineatul (1) menționat nu se aplică în cazul în care titularul dreptului de vizită a acceptat competența instanțelor judecătorești din statul membru în care copilul are noua sa reședință obișnuită prin participarea la o procedură în fața acestor instanțe fără a le contesta competența.

26 Astfel, având în vedere modul de redactare a articolului 9 din Regulamentul nr. 2201/2003, acest articol condiționează menținerea competenței, în materia dreptului de vizită, a instanțelor din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului de respectarea a cinci condiții cumulative.

27 Prima condiție impune ca respectivul copil să se fi mutat „în mod legal” și să dobândească o nouă reședință obișnuită în statul membru pe teritoriul căruia s-a mutat. Potrivit celei de a doua condiții, instanțele din statul membru al fostei reședințe obișnuite a acestui copil trebuie să fi pronunțat, înainte de mutarea copilului menționat, o hotărâre privind dreptul de vizită în privința acestuia din urmă. A treia condiție impune ca titularul dreptului de vizită să continue să aibă reședința obișnuită în statul membru al fostei reședințe obișnuite a aceluiași copil. Potrivit celei de a patra condiții, instanțele din acest din urmă stat membru trebuie să fi fost sesizate, în cursul unei perioade de trei luni „de la mutarea” copilului în cauză, cu o cerere de modificare a primei hotărâri privind dreptul de vizită pe care au pronunțat-o înainte de mutarea respectivă. Potrivit celei de a cincea și ultimei condiții, titularul dreptului de vizită nu trebuie să fi acceptat competența instanțelor din statul membru al noii reședințe obișnuite a acestui copil.

28 Din motivarea cererii de decizie preliminară reiese că instanța de trimitere are îndoieli numai cu privire la interpretarea termenilor „de la mutare”, în sensul articolului 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003. Ea ridică problema dacă perioada de trei luni prevăzută de această dispoziție începe în ziua care urmează datei mutării efective a copiilor în cauză, și anume, în speță, la 30 august 2020, sau chiar în ziua care urmează datei hotărârii judecătorești care a stabilit, cu efect amânat, data schimbării reședinței obișnuite a acestor copii, și anume, în speță, 12 iunie 2020.

29 Or, din modul clar de redactare a acestui articol 9 alineatul (1) reiese că legiuitorul Uniunii a intenționat să limiteze competența instanțelor judecătorești de la fosta reședință obișnuită a copilului, în temeiul articolului menționat, la o perioadă de trei luni de la deplasarea fizică a acestui copil dintr-un stat membru în alt stat membru, în vederea stabilirii noii sale reședințe obișnuite. Niciuna dintre dispozițiile aceluiași articol 9 alineatul (1) și nici, în sens mai larg, ale Regulamentului nr. 2201/2003 nu permite să se considere că această perioadă de trei luni ar putea începe de la un eveniment anterior mutării efective a copilului în cauză, precum hotărârea judecătorească care a stabilit, eventual cu efect amânat, data schimbării reședinței obișnuite a acestui copil.

30 În consecință, împrejurarea, menționată de instanța de trimitere, potrivit căreia hotărârea judecătorească prin care s-a stabilit inițial dreptul de vizită a rămas definitivă la data cererii de modificare a acestei hotărâri este lipsită de relevanță în vederea aplicării normei de competență prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003.

31 Astfel, o asemenea cerere de modificare se justifică prin schimbarea de circumstanțe legată de mutarea copilului în cauză și transferul reședinței sale obișnuite într-un alt stat membru, independent de data la care a fost adoptată hotărârea judecătorească prin care s-a stabilit inițial dreptul de vizită și modalitățile sale.

32 Prin urmare, o instanță națională nu poate opune titularului dreptului de vizită „autoritatea de lucru judecat”, de care beneficiază, eventual, hotărârea prin care s-a stabilit inițial dreptul de vizită și modalitățile sale, pentru a considera inadmisibilă cererea formulată de acesta din urmă în vederea modificării acestui drept de vizită, în caz contrar existând riscul să fie lipsită de efect util perioada de trei luni, prevăzută la articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, în care instanțele din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului își păstrează competența de a se pronunța cu privire la o astfel de cerere, prin derogare de la articolul 8 din acest regulament.

33 Rezultă că la prima întrebare trebuie să se răspundă că articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că perioada de trei luni în care, prin derogare de la articolul 8 alineatul (1) din acest regulament, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului rămân competente să soluționeze o cerere de modificare a unei hotărâri definitive referitoare la dreptul de vizită începe în ziua care urmează mutării efective a acestui copil în statul membru al noii sale reședințe obișnuite.

### *Cu privire la cea de a doua întrebare*

34 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că instanța din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului, competentă să se pronunțe pe fond în temeiul articolului 9

din acest regulament, poate exercita opțiunea de trimitere, prevăzută la articolul 15 din regulamentul menționat, în favoarea instanței din statul membru al noii reședințe obișnuite a acestui copil.

35 Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 prevede posibilitatea, cu titlu excepțional, a instanței dintr-un stat membru competente să soluționeze pe fond o cauză să trimită cauza respectivă sau o parte specifică a acesteia la o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială, dacă această din urmă instanță este mai bine plasată pentru a o soluționa și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului.

36 Alineatele (2)-(6) ale acestui articol 15 precizează condițiile și modalitățile potrivit cărora poate fi efectuată o astfel de trimitere.

37 În această privință, trebuie să se observe că, în temeiul articolului 15 alineatul (4) menționat, în cazul în care părțile nu sesizează instanțele din celălalt stat membru în termenul care le-a fost acordat în acest scop de instanța din statul membru competentă pentru a soluționa cauza pe fond, această instanță „continuă să-și exercite competența în conformitate cu articolele 8-14” din Regulamentul nr. 2201/2003. Instanța menționată continuă de asemenea să își exercite competența în conformitate cu aceste articole 8-14 în cazul în care, astfel cum se prevede la articolul 15 alineatul (5) din acest regulament, instanțele din celălalt stat membru nu s-au declarat competente în termen de șase săptămâni de la data la care au fost sesizate.

38 Procedând astfel, legiuitorul Uniunii a avut în vedere el însuși ca opțiunea de trimitere prevăzută la articolul 15 alineatul (1) din regulamentul menționat să fie susceptibilă de a fi exercitată de o instanță a unui stat membru a cărui competență se întemeiază pe articolul 9 din același regulament.

39 Trebuie să se observe de asemenea că nicio dispoziție a Regulamentului nr. 2201/2003 nu permite să se considere că exercitarea acestei opțiuni de trimitere în favoarea unei instanțe din statul membru al noii reședințe obișnuite a copilului este, în principiu, exclusă.

40 În această privință, trebuie subliniat că, astfel cum reiese în esență din cuprinsul punctului 33 din Hotărârea din 4 octombrie 2018, IQ (C-478/17, EU:C:2018:812), articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003 permite instanței judecătorești dintr-un stat membru competente să soluționeze pe fond o cauză în materia răspunderii părintești să își transfere competența, cu privire la întreaga cauză sau la o parte specifică a cauzei cu care este sesizată, către o instanță care în mod normal nu este competentă să soluționeze cauza pe fond, dar care, în situația din speță, trebuie considerată „mai bine plasată” pentru a soluționa această cauză.

41 Or, în speță, astfel cum în mod întemeiat a arătat Comisia Europeană, spre deosebire de cauza în care s-a pronunțat acea hotărâre, în care instanțele sesizate din cele două state membre în discuție erau ambele competente să soluționeze pe fond acea cauză în temeiul articolului 8 alineatul (1) și, respectiv, al articolului 12 din Regulamentul nr. 2201/2003, ceea ce a determinat Curtea să excludă posibilitatea de a pune în aplicare, între aceste instanțe, opțiunea de trimitere instituită la articolul 15 din acest regulament, în prezenta cauză este cert că tribunal judiciaire de Nanterre (Tribunalul Judiciar din Nanterre) s-a declarat necompetent să judece o cerere introductivă formulată de mama copiilor minori în cauză, printre altele pentru motivul că tatăl acestora din urmă introdusese o cerere de modificare a dreptului său de vizită și de găzduire în fața instanței de trimitere în perioada de trei luni de la mutarea legală a acestor copii, prevăzută la articolul 9 alineatul (1) din regulamentul menționat.

42 În plus, din elementele dosarului de care dispune Curtea nu reiese că posibilitatea instanței de trimitere de a utiliza opțiunea de trimitere prevăzută la articolul 15 din Regulamentul nr. 2201/2003 ar fi susceptibilă să fie contrară aplicării altor dispoziții ale acestui regulament. În special, nu rezultă că instanțele franceze ar fi competente să soluționeze o cerere de modificare a dreptului de vizită și a modalităților acestuia în temeiul articolelor 10-14 din regulamentul menționat.

43 Trebuie amintit însă că instanța națională care intenționează să exercite această opțiune de trimitere trebuie să se asigure, mai întâi, că copilul are o „legătură specială” cu un alt stat membru, apoi, că instanța din acest stat membru este „mai bine plasată” pentru a soluționa cauza și, în sfârșit, că trimiterea „servește interesul superior al copilului”, cu respectarea interpretării acestor trei condiții date de Curte la punctele 49-61 din Hotărârea din 27 octombrie 2016, D. (C-428/15, EU:C:2016:819), precum și la punctele 31-34 și 37-42 din Ordonanța din 10 iulie 2019, EP (Răspunderea părintească și instanța cel mai bine plasată) (C-530/18, EU:C:2019:583).

44 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar ca la a doua întrebare să se răspundă că Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretat în sensul că instanța din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului, competentă să se pronunțe pe fond în temeiul articolului 9 din acest regulament, poate exercita opțiunea de trimitere, prevăzută la articolul 15 din regulamentul menționat, în favoarea instanței din statul membru al noii reședințe obișnuite a acestui copil, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la acest articol 15.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

45 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

1) **Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000**

**trebuie interpretat în sensul că**

**perioada de trei luni în care, prin derogare de la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2201/2003, instanțele judecătorești din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului rămân competente să soluționeze o cerere de modificare a unei hotărâri definitive referitoare la dreptul de vizită începe în ziua care urmează mutării efective a acestui copil în statul membru al noii sale reședințe obișnuite.**

2) **Regulamentul nr. 2201/2003**

**trebuie interpretat în sensul că**

**instanța din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului, competentă să se pronunțe pe fond în temeiul articolului 9 din acest regulament, poate exercita opțiunea de trimitere, prevăzută la articolul 15 din regulamentul menționat, în favoarea instanței din statul membru al noii reședințe obișnuite a acestui copil, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la acest articol 15.**

Semnături